

Szakértői mozaik

- A hozzászóláshoz [regisztráció](#) és [bejelentkezés](#) szükséges

Módszer típusa

Tanítási-tanulási módszerek

Tanítási-tanulási módszer típusa

Munkaforma (tanári irányítással)

Rövid összefoglalás

A szakértői mozaik a kooperatív tanulási technikák egyike, amely segítségével a diákok csoportmunkában, egymást oktathatva dolgozhatnak fel tananyagokat.

A módszer kifejtése

A szakértői mozaik a kooperatív tanulási technikák jól ismert és sokat használt módszere. A módszer a tanulók önálló tanulási és kooperációs készségein alapul. A tananyagot csoportmunka során sajátítják el, együtt tanulva, majd egymást tanítva. A tanár szerepe a munka szervezésére és a csoportmunkák során történő segítségnyújtásra korlátozódik.

Koperatív tanulás

forrás: <https://skoll.hu/wp-content/uploads/2020/06/kooperativ-csoportmunka.jpg>

A szakértői mozaik alkalmazása két fázisban történik:

1. Szakértői csoportokban (A, B, C, D felosztás)

2. Vegyes csoportokban (1, 2, 3, 4 felosztás, amely mindenikében van A, B, C, D-ből)

1. Az első munkafázis során a diákok **szakértői csoportokra** oszlanak. A tananyagot vagy tematikát a szakértői csoportok számával egyenlő részekre kell felosztanunk. Minden szakértői csoport kap egy másiktól különböző tananyagrészt vagy témát. Ezt először egyénileg kell áttanulmányozniuk, majd meg kell beszélniük a társaikkal, végül közös jegyzetet, plakátot, vázlatot, gondolattérképet stb. kell készíteniük a tananyagrészeiről. A tanulmányozás-megbeszélés során a cél az, hogy minden "szakértő" eljusson a tananyag olyan szintű megértéséhez, hogy arra majd a vegyes csoportokban meg tudja "tanítani" társait, akik természetesen más tananyagrésszel jönnek ugyanígy felkészülve saját szakértői csoportjukból. Jó az, ha a diákok feldolgozási szempontokat, azaz a tananyagrészhöz kapcsolódó feladatokat is kapnak, amelyeknek megoldásai az

oktatási és nevelési célokat követik. Ez megkönnyíti és homogenizálja a tananyag feldolgozását, azaz így tudjuk segíteni azt, hogy egységesen és célirányosan feldolgozott tananyaggal menjenek a vegyes csoportokba.

2. A második lépésben a diákok **vegyes csoportokban** dolgoznak. A vegyes csoportokat úgy képezzük, hogy minden vegyes csoportba jusson egyvalaki a szakértői csoportok mindenikéből. A vegyes csoportban a szakértők megtanítják társaikat a saját szakértői csoportjukban feldolgozott tananyagra, illetve megtanulják tőlük a többi szakértői csoportban feldolgozott anyagot. Jó az, ha a vegyes csoportok munkafázisához is konkrét feladatot adunk a csoportoknak: milyen végtermékhez kell eljutniuk (vázlat, jegyzet, teljes tananyag bemutatása stb.)

A tanári jelenlét mindkét munkafázis alatt elengedhetetlen. Főként a csoportdinamikára kell odafigyelni és fenntartani a kooperációt a csoporttagok között, biztatva a lemaradókat. További tanári feladat a diákok kérdéseinek megválaszolása abban az esetben, ha egy csoport ilyet intéz a tanárhoz.

A módszerrel kapcsolatos kihívások, buktatók és azok kezelése

- A létszám kötött, azaz olyan csoportbontásban kell dolgozni, ahol minden teljes vegyes csoportra kell jutnia egy teljes szakértői csoportnak. Lehetőleg négyszer négyes csoportfelbontásban kell gondolkodni.
- A diákok részéről magas együttműködési és kommunikációs készséget kíván. Amennyiben ez nincs meg, a szakértői csoportokban valaki "lemaradhat" a tananyagról, ami a vegyes csoportokban a tanítás rovására megy. Vagy az egész csoport véti el a célt, és így egy teljes tananyagrészt marad ki az összes többi csoport számára.
- A tananyagot megfelelő mennyiségben kell "adagolni", hogy két csoportmunkával bele tudjunk férni a tanóra kereteibe.
- Csoportmunkára szoktatott, abban gyakorlott és összeszokott osztályok esetében sikeres. Mint minden csoportmunkánál, itt is nagy a kockázata annak, hogy a diákok elbeszélgetik az időt, szétforgácsolódnak, vagy túl sok időt töltenek részletkérdésekkel, és nem valósul meg a kitűzött cél. Épp ezért ajánlatos a csoportmunkák és a csoportos kooperáció egyszerűbb formáival először megszoktatni a diákokat, mielőtt szakértői mozaikot alkalmazunk. Kezdeti alkalmazásakor ajánlott a szokásosnál nagyobb időkeretben dolgozni, amennyiben ez lehetséges.
- Figyelni kell a kevesebb tananyaggal megbirkózni tudó diákokra, hogy az ő munkájuk is értéket adjon hozzá a csoport többi tagjainak munkájához.

- A "saját" anyagrésszel mindenki többet foglalkozik, így a diákok tudása is egyenetlen lehet.

Gyakorlati tippek a módszer alkalmazásához

- Online alkalmazás esetén, pl. Zoom breakout room-okban a vegyes csoportoknál alkalmazzuk a manuális csoportbeosztást. Ezt a szakértői csoportok munkája alatt el tudjuk készíteni.
- Adjunk pontos utasításokat arra vonatkozólag, hogy mit kérünk a csoportmunkák végeredményeként.
- Alkalmazása előtt dolgozzunk sokat egyszerűbb páros vagy csoportos, kommunikációs készségeket fejlesztő kooperatív technikákkal (pl. szóforgó, villámkártyák készítés és ezekkel történő tanulás, véleményrácás stb.)
- Adjunk olyan feladatokat, amelyeket a gyengébb képességűek is meg tudnak érteni és oldani.

A módszer előnyei

- Fejleszti az együttműködési készségeket. A diákok elsajátítják az empátia, a tolerancia, a kölcsönös elfogadás és segítségnyújtás szabályait.
- Fejleszti a kognitív és kommunikációs készségeket. A fogalomalkotás és összefüggések felismerésének és megfogalmazásának pontossága terén sokat tanulnak egymástól a diákok. A feladat, hogy a tanulmányozott anyagot meg is kell hamarosan tanítani, további ösztönző erőként hat e téren.
- Fejleszti a felelősségtudatot.
- Tanulóközpontú módszer, a diákok önálló tanulási, kutatási és tanítási kompetenciáit veszi igénybe és fejleszti tovább.
- A tanár nem az információ forrása, hanem a tanulási folyamat koordinátora és szervezője.
- A csoportmunkák változatos tanulási módokat és szemléltetési formákat tesznek lehetővé.
- Növeli a tanulás eredményességét.
- Egyenlő esélyeket kínál a hátrányos helyzetű vagy szerényebb képességű tanulóknak.
- Megfelel a Z és Y generáció tanulási igényeinek és információszerzési módszereinek, s így a korszerű oktatási követelményeknek is.
- Online is alkalmazható, pl. ZOOM breakout roomokban.